

АНАЛИЗ**на готовността на детските градини в община Габрово за въвеждане
на задължително предучилищно образование
на децата на 4-годишна възраст
през учебната 2021/2022 година**

Образованието и грижите за деца в ранна детска възраст са определящи за ранното детско развитие и с изключителна важност за формирането на цялостната личност, тъй като това е периодът на натрупване на начални познания за света и усвояване на базисни жизнени умения. Обучението, отглеждането, възпитанието и социализация на детето в детската градина дават възможност за развитие и изява на емоционалния, социалния, интелектуалния и физическия му потенциал.

Образованието и грижите за деца в ранна детска възраст са европейски приоритет. Във виждането на Комисията за формиране на европейско пространство за образование, ясно е открито важноста на образованието и грижите в ранна детска възраст за поставянето на солидни основи за учене в училище и през целия живот¹. Стратегическите национални документи извеждат висококачественото образование и грижи в ранна детска възраст като основополагащи за социалната интеграция и личностното развитие². В този контекст, нормативната рамка предвижда предучилищното образование да бъде задължително при навършване на 4-годишна възраст на детето, като въвеждането на това задължително обучение стартира от учебната 2023/2024 г.

Осигуряване на образование и грижи за децата в ранна детска възраст винаги е било от първостепенна важност за Община Габрово. Полагат се систематични усилия за качествено предучилищно образование във всички негови аспекти, по отношение на: достъп, включване и приобщаване; среда и материални условия; професионална осигуреност; координираност и съгласуваност на действията по управление, както и сътрудничество и допълняемост в цялостния процес на предоставяне, предвид най-добрия интерес на детето.

През учебната 2020/2021 година в община Габрово функционират 10 детски градини. В тях се работи с 1 511 деца. Децата се обучават в 65 целодневни и 1 полудневна група, а в 4 яслени групи към детските градини се отглеждат деца от 10-месечна до 3-годишна възраст. По данни от ГРАО, децата родени през 2016 година са 399. От тях 329 живеят в Габрово, а 315 посещават детска градина. 95,7% обхват на децата е изключително добър показател за успешно и ефективно функциониращо предучилищно образование в община Габрово, което отговаря на потребностите и очакванията на родители и деца.

Предвид съществуващото, към момента, активно предучилищно обучение за 4-годишни деца, Община Габрово проучи възможностите и готовността за въвеждане на задължително предучилищно образование за децата на 4-годишна възраст от учебната 2021/2022 година в община Габрово, в няколко аспекта:

¹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CONSIL:ST_9014_2019_INIT&from=BG

² <https://epale.ec.europa.eu/bg/resource-centre/content/strategicheska-ramka-za-obrazovanie-obuchenie-i-uchene-v-republika-blgariya>

- възможностите на средата за предоставяне на качествено образование на по-голям брой деца от тази възрастова група;
- брой деца по адресна регистрация и тяхното реално пребиваване на посочения адрес;
- педагогическа обезпеченост;
- нагласи на родителите.

Средата в детските градини, функциониращи в община Габрово отговаря в пълна степен на изискванията на Наредба № 24 за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа на личностно развитие, но беше проучен и максималният капацитет на институциите.

В община Габрово функционират 10 детски градини със 17 бази. Три от базите се намират в селата Поповци, Враниловци и Яворец. Във всяка група, във всяка детска градина са обособени зони, включващи съблекалня с преддверие и гардероб, занималня с кът за хранене, спалня, санитарно-хигиенно помещение и хранилище за помощни пособия и материали.

Детските градини разполагат и със зони за игра, зала за спорт (физкултурен салон) и зала за музикални занимания. В 10 от базите има обособени самостоятелни зали за спорт и за музикални занимания. В останалите бази едно помещение се използва за физкултурен салон и за зала за музикални занимания, а в една се използва помещение от нефункционираща група. За осигуряване на обща и допълнителна подкрепа на децата детските градини разполагат с помещения за обособени кабинети/зони, свързани с подкрепата за личностно развитие на децата - кабинет/зона на психолога, кабинет/зона на логопеда и кабинет/зона за ресурсно подпомагане.

Дворните пространства в детските градини са мултифункционални, като е обособена обща открита спортна площадка за игра, която се използва от всички групи и по една самостоятелна открита площадка за игри за всяка група. В няколко от базите на детските градини частично или изцяло са реновирани дворните площадки: ДГ „Дъга“ – Габрово, двете бази на ДГ „Перуника“, ДГ „Слънце“, частично – на ДГ „Явор“ и ДГ „Ран Босилек“, а в други предстои – ДГ „Младост“.

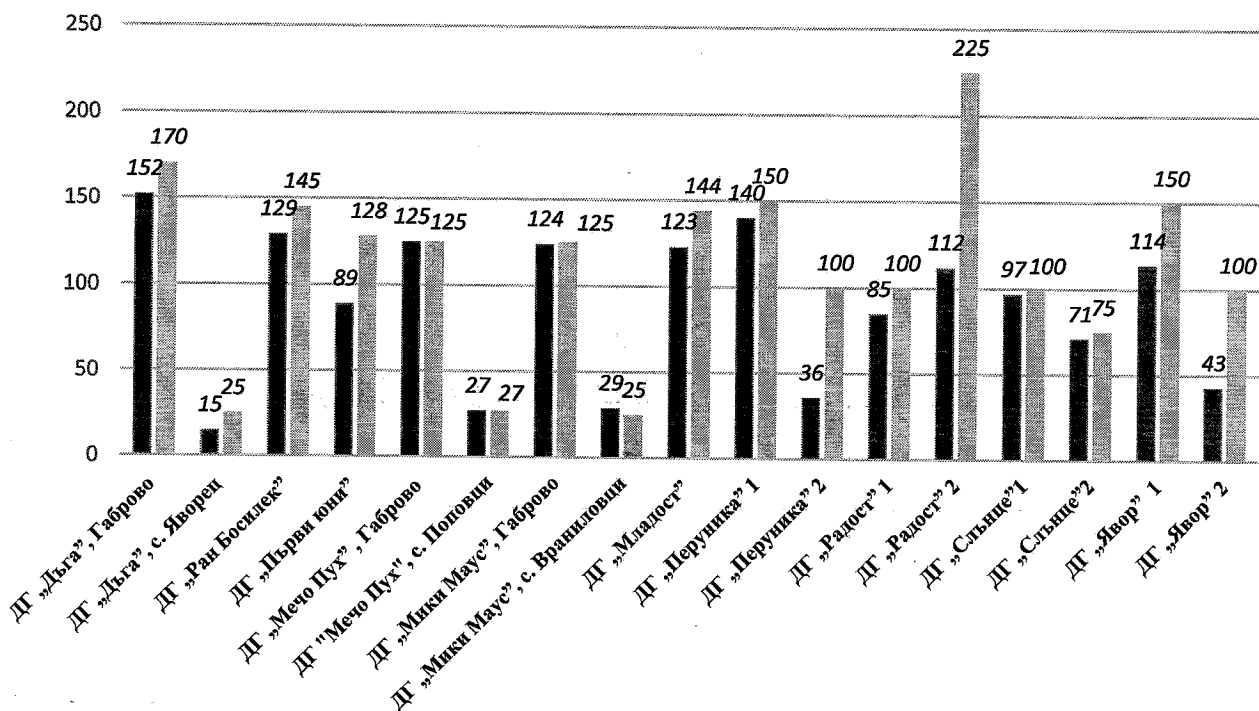
Всяка детска градина разполага с нужните обслужващи помещения - кухненски блок, технически, административни и медицински помещения (здравен кабинет).

Във всички детски градини са въведени мерки за енергийна ефективност - полагане на топлинна изолация, подмяна на старата дограма, подмяна на котли и др., което не само повишава ефективността и намалява разходите за отопление, но и осигурява комфорт при отглеждането на децата.

ДГ „Първи юни“ разполага със зона за функциониране на специална група за деца с множествени увреждания, както и със сензорна стая, подходяща за работа както за здрави деца, така и за деца със специални образователни потребности.

Съществуващата среда, като наличен сграден фонд и материално-техническа обезпеченост на детските градини позволява значително разширяване на обхвата, както по отношение на брой деца, така и според възможностите за формиране на нови групи.

Съпоставка между обхвата на децата към момента и капацитета на всяка детска градина може да бъде видяна по-долу.

■ Брой деца в детска градина през учебната 2020/2021 ■ Максимален брой деца за детска градина

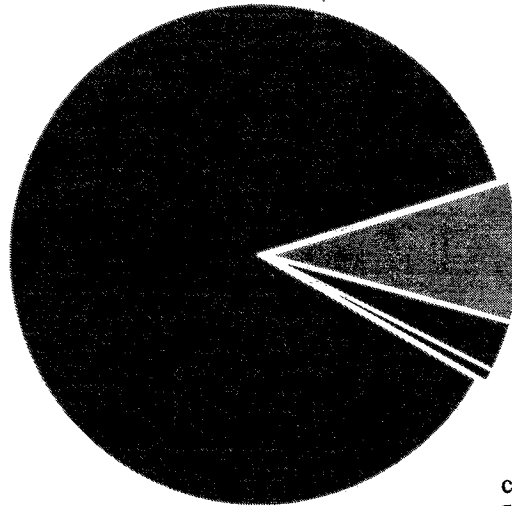
Децата, родени 2017 г. с настоящ адрес в община Габрово, са 453 по данни на отдел ГРАО. Педагогическият персонал във всяка детска градина проучи броя на децата, които реално пребивават на посочения адрес, съобразно района на обхват на съответната градина. Значителна част деца живеят в чужбина или друго населено място (75 деца/17%). 87% от децата, родени 2017 година и живеещи в община Габрово и към момента са част от системата на предучилищното образование.

Деца, родени през 2017 г.

Деца, посещаващи
ДГ

87,04%

Деца, които не са
открити на адреса
8,99%

Деца, които
предстои да бъдат
записани в ДГ
3,17%

Деца, чиито
родители не са
съгласни детето да
бъде записано в ДГ
0,79%

- Деца, посещаващи ДГ
- Деца, които не са открити на адреса
- Деца, които предстои да бъдат записани в ДГ
- Деца, чиито родители не са съгласни детето да бъде записано в ДГ

По отношение на педагогическата **обезпеченост** и възможността за осигуряване на качествено образование и грижа, следва да се отбележи, че в община Габрово работят подготвени професионалисти, които притежават комплексни умения, разбиране за развитието на детето, готовност за новаторство, както и за работа във взаимодействие и сътрудничество помежду си, с родители и институции. 264 лица работят в детските градини в община Габрово. От тях педагогическа работа осъществяват лица, заемащи 140,5 щ. бр., които са квалифицирани за работа в системата на предучилищното образование. От педагогическия персонал, всички заети лица притежават образователна степен бакалавър/магистър, а 101 лица имат степен на допълнителна професионална квалификация.

Педагозите, работещи в детските градини в община Габрово, с готовност иницират и прилагат разнообразни иновативни подходи, с които допълват на процеса на осъществяването предучилищно образование. Като примери могат да се приведат изпълняваните, към момента, проекти във всяка детска градина:

- ДГ „Младост“ – „Чуждоезиково обучение в детската градина“
- ДГ „Дъга“ – „Детския свят от отвътре-навън“ - с въздействие върху процеса на адаптация при новопостъпилите деца.
- ДГ „Първи юни“ – „Всезнайковци“ – онагледяване на обучителния процес с посещения на реални обекти от земеделието и промишлеността
- ДГ „Радост“ – „Проектно-базирано обучение с интегриране на информационните технологии“
- ДГ „Мечо Пух“ – „Монтесори педагогика в детската градина“

- ДГ „Слънце“ – „Екология на детството“ – възпитаване на екологична култура у децата
- ДГ „Перуника“ – „Иновации в познавателното развитие на децата“ – интерактивни методи
- ДГ „Мики Маус“ – „Малките предприемачи“ в партньорство с Джуниър Ачийвмънт България (програмата е одобрена от МОН)
- ДГ „Ран Босилек“ – „STEM обучение с програмируеми роботи“ и „Монтесори педагогика в детската градина“
- ДГ „Явор“ - „Прилагане на иновативни педагогически практики за здравословен начин на живот и екологично възпитание“, „Зелена занималня“

По отношение **нагласите на родителите** за задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст, педагозите във всяка детска градина проведоха допитване. Беше установено, че основната част от децата и към момента се отглеждат и обучават в детска градина и семействата са изразили категоричното си намерение за продължаване на започнатото образование в системата. Преобладаващата част от родители на деца, които предстои да навършат 4 години и към момента на посещават детска градина, изразяват съгласие за включване на децата си в задължително предучилищно обучение. Само 3 лица (0,79%) са заявили несъгласие. Направеното проучване е показателно не само за готовността за записване на децата в детските градини в общината, а и доказателство за доверието на родителите/семействата в качеството на грижата, предоставяна от системата в община Габрово.

Детските градини в община Габрово разполагат с необходимата среда и материална обезпеченост, съобразно всички изисквания и стандарти, осигурени са с опитни професионалисти и квалифицирани педагогически специалисти, което позволява пълно обхващане на всички деца на 4-годишна възраст през учебната 2021/2022 година. Педагози и родители изразяват готовност за въвеждане на задължително предучилищно образование на децата в детските градини в община Габрово.